

В.М.Мельниченко (Черкаси)**ДО 60-РІЧЧЯ ДОКТОРА ІСТОРИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА А.Г.МОРОЗОВА**

Для Анатолія Георгійовича Морозова 60-річчя від дня народження – не тільки чудова нагода з висоти життєвого досвіду оцінити пройдений шлях, але й прийняти щирі вітання й найкращі побажання від друзів і колег. Життєвий і творчий шлях майбутнього професора та визнаного вченого багато в чому схожий із долею його ровесників, які народилися в нелегкі повоєнні роки. Народився 19 травня 1946 р. у самісінькому центрі України – славнозвісному місті Шполі. Ще навчаючись у школі, Анатолій Георгійович пройшов свої перші життєві «університети», працюючи монтером місцевої електропідстанції, лаборантом у школі. Потім була трирічна армійська служба, у тому числі й у суворих умовах Заполяр'я.

Важливу роль у подальшій долі А.Г.Морозова, формуванні характеру й пізнання життя в усіх його вимірах відіграла багаторічна праця у виробничих колективах. Спочатку він працює електромонтером Черкаського заводу хімічного волокна (1968–1972 рр.), а згодом життєві дороги приводять його на Луганщину – край невтомних трудівників і щирих душею людей, де він працює електрослюсарем, а потім – майстром Стаханівського вагонобудівного заводу (1972–1979 рр.). Мабуть, саме в робітничому середовищі сповна розкрилися й утвердилися притаманні йому риси характеру – товариськість, невимушеність у спілкуванні, готовність брати на себе відповідальність.

Працюючи на вагонобудівному заводі, А.Г.Морозов уже в зрілому віці вступив на заочне відділення історичного факультету Київського державного педагогічного інституту ім. М.Горького (нині – Національний педагогічний університет ім. М.Драгоманова), який закінчив 1980 р. А за рік до цього він змінив місце роботи – став заступником директора професійно-технічного училища, навіть не підозрюючи, що все його подальше життя буде пов'язане з науково-педагогічною діяльністю.

Здобувши вищу освіту, він із головою поринув у напружену наукову діяльність – вступив до аспірантури Інституту історії Академії наук України, а 1985 р. успішно захистив дисертацію кандидата історичних наук, присвячену практично не дослідженій на той час історії кооперативного руху в Україні. Того ж року почав працювати в Черкаському педагогічному інституті (нині – Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького).

Паралельно з педагогічною діяльністю Анатолій Георгійович продовжував наполегливо займатися науковою роботою. 1994 р., розвиваючи тему історії української сільськогосподарської кооперації, він успішно захистив дисертацію доктора історичних наук, став професором кафедри історії України.

1999 р. А.Г.Морозов очолив кафедру новітньої історії й права (нині – новітньої історії). Маючи неабиякі організаторські здібності й уміння працювати з людьми, він спрямував свої зусилля на згуртування колективу, підвищення рівня навчально-виховного процесу та науково-дослідної роботи в університеті.

За його ініціативи й безпосередньої участі на історичному факультеті (нині – історико-юридично-філософський) утворено науково-дослідний інститут історії селянства, наукове товариство істориків-аграрників, започатковано випуск фахового видання – журналу «Український селянин», традиційними стають всеукраїнські симпозиуми з аграрної історії України, які проводяться на базі Черкаського національного університету ім. Б.Хмельницького, збираючи провідних дослідників минувшини українського села з усіх регіонів держави.

Завдяки наполегливій і плідній праці А.Г.Морозова, в університеті сформувалася й набула визнання, у тому числі й за кордоном, сучасна наукова школа дослідників історії українського селянства. Його неодноразово запрошували на наукові заходи до США, Німеччини, Польщі, Росії. А.Г.Морозов – член-кореспондент Міжнародної академії наук екології, безпеки людини й природи (секція «Духовне відродження»), яка об'єднує науковців провідних країн світу, академік Української академії історичних наук, інших наукових фондів.

Він виступає не тільки організатором багатьох вагомих справ, а й робить значний внесок у розвиток науки та підготовку наукової зміни. Професора А.Г.Морозова люблять студенти, із великим інтересом слухають його глибокі за змістом, розкуті та яскраві лекції. Він підготував 10 кандидатів наук, керує роботою 5 аспірантів і 7 здобувачів, автор понад 120 наукових публікацій. Очолює першу в історії університету спеціалізовану вчену раду із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності «Історія України», є членом спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій при Донецькому національному університеті.

Невід'ємною складовою біографії А.Г.Морозова є його активна громадська діяльність. Упродовж тривалого часу очолює обласну організацію товариства «Знання», обраний членом правління обласної організації Всеукраїнської спілки краєзнавців, почесним президентом Фонду захисту української природи «Холодний Яр». Як патріот України й рідного краю, багато уваги приділяє вивченню, збереженню та популяризації багатой і унікальної історико-культурної спадщини Черкащини, виступає з цією проблематикою в засобах масової інформації, веде активну організаторську й просвітницьку роботу, спрямовану на розвиток вітчизняної культури та духовності.

Різнобічна й багатогранна діяльність А.Г.Морозова відзначена Почесною грамотою Міністерства освіти й науки України, знаком «Відмінник освіти України».

Приємно констатувати, що свій ювілей професор А.Г.Морозов зустрів у розквіті творчих сил, сповнений оптимізму й творчих ідей. У день народження вітання йому адресували друзі, колеги, студенти, широка громадськість Шевченкового краю, усі, хто його знає по спільній роботі, громадських справах.

Тож нехай і це слово про ювіляра вpletеться в багатобарвний вінок щирих вітань, додасть йому творчої наснаги в науково-педагогічній і громадській діяльності, в усіх добрих задумах і практичних справах на благо Української держави!